

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 384/2020-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Mudrákom, Hurbanovo námestie 1/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 13 C 175/2016-190 z 11. apríla 2019 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14 Co 171/2019-233 z 15. októbra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2020 elektronicky doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 C 175/2016-190 z 11. apríla 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 Co 171/2019-233 z 15. októbra 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“; spolu s napadnutým rozsudkom okresného súdu ďalej aj „namietané rozhodnutia“).

1.1 V plnomocenstve priloženom k ústavnej sťažnosti sťažovateľ splnomocnil právneho zástupcu na zastupovanie „*pri podaní sťažnosti voči konaniu Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp. zn. 16Co/177/2019 a konaniu Okresného súdu Zvolen pod sp. zn. 9C/170/2016 na Ústavný súd Slovenskej republiky, ako aj v konaní o tejto sťažnosti*“.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol žalobcom v spore o zaplatenie sumy 1 810 € s príslušenstvom proti obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalovaný“), z titulu náhrady škody za zriadenie vecného bremena. Sťažovateľ v priebehu konania pred okresným súdom vzal späť žalobu v časti sumy 905 €.

3. Okresný súd rozhodol o žalobe sťažovateľa napadnutým rozsudkom v prvej inštancii tak, že vo výroku I konanie v časti sumy 905 € zastavil, vo výroku II žalobu zamietol a vo výroku III žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Krajský súd ako súd odvolací na základe odvolania sťažovateľa rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II a závislom výroku III potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorým jeho žalobu zamietol z dôvodu, že síce žalovaný má pasívnu vecnú legitimáciu, ale sťažovateľ si pred podaním žaloby neuplatnil v zmysle § 66 ods. 5 zákona

č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) nárok na jednorazovú náhradu v príslušnom podniku (u žalovaného, pozn.) do jedného roka odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnosti, že došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti. Okresný súd uzavrel, že vzhľadom na uplynutie prekluzívnej lehoty právo sťažovateľa zaniklo. Podľa názoru okresného súdu žaloba bola navyše podaná predčasne, pretože príslušná právna úprava jednoznačne rieši nárok vlastníka na jednorazovú náhradu voči príslušnému podniku na súde výlučne a len za predpokladu, že sa príslušný podnik a vlastník nehnuteľností na výške primeranej náhrady nedohodnú, pričom každý z nich je oprávnený podať súdu návrh na rozhodnutie do šiestich mesiacov odo dňa uplatnenia si nároku v príslušnom podniku.

5.1 Podľa názoru sťažovateľa rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto z tohto dôvodu podal sťažovateľ odvolanie a tvrdil, že nesúhlasí so záverom okresného súdu, že žalovaný nárok je prekludovaný. Poukázal na tú skutočnosť, že žalovaný si nesplnil povinnosť podľa § 66 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách, keď ho neupovedomil ako vlastníka dotknutej nehnuteľnosti najmenej 15 dní vopred o začatí výkonu práva podľa § 66 ods. 1 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách.

5.2 Sťažovateľ ďalej v rámci odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie namietal, že okresný súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nesprávne vysporiadal so skutočnosťou, keď začala sťažovateľovi plynúť spomínaná lehota jedného roka na uplatnenie nároku na jednorazovú náhradu u žalovaného. Okresný súd mal totiž v konaní preukázané, že úradný list Okresného úradu Detva, katastrálneho odboru (ďalej len „úrad“) sp. zn. Z-166/2016 z 24. marca 2016, ktorým úrad oznámil sťažovateľovi, že 24. marca 2016 bol vykonaný zápis vecného bremena na priznanie práva uloženia inžinierskych sietí v prospech žalovaného, bol sťažovateľovi doručený v apríli 2016. Podľa názoru okresného súdu doručením predmetného oznámenia úradu sa sťažovateľ najneskôr dozvedel o vzniku vecného bremena v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách, s čím sťažovateľ nesúhlasil a v odvolaní tvrdil, že doručenie oznámenia úradu nie je rozhodujúce, pretože z neho nemohol vedieť, že zo strany žalovaného ide o výkon práva podľa citovaného ustanovenia. Podľa názoru sťažovateľa o tom, že ide o zásah do jeho

vlastníckeho práva v zmysle zákona o elektronických komunikáciách, sa dozvedel najskôr až z vyjadrenia žalovaného z 26. októbra 2017, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 13. novembra 2017, a preto až doručením tohto vyjadrenia sťažovateľovi mohla začať plynúť prekluzívna lehota na uplatnenie nároku u žalovaného.

5.3 Sťažovateľ je presvedčený, že uplatnenie námietky preklúzie zo strany žalovaného po tom, čo žalovaný nesplnil svoje zákonné povinnosti a podstatne sťažil sťažovateľovi uplatnenie jeho práv, je výkon práva v rozpore s dobrými mravmi a ako taký nemôže požívať právnu ochranu.

5.4 Ako už bolo uvedené, krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol napadnutým rozsudkom, pričom sťažovateľ je presvedčený, že rozhodol *„formalisticky bez širšieho vnímania skutočností a vzájomných súvislostí“*.

5.5 Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti uznáva, že namietané rozhodnutia sa *„z hľadiska čisto formalistického a prísne vykladajúceho normy“* javia ako správne, ale podotýka, že *„právo je vyšší pojem, okrem noriem zahŕňa aj spravodlivosť, dobré mravy, korektnosť vzťahov, stranu slabšiu a silnejšiu“*. S ohľadom na to v ústavnej sťažnosti namieta, že argumentácia všeobecných súdov v predmetnom súdnom konaní, najmä čo sa týka údajnej preklúzie jeho nároku, je mylná, a v tejto súvislosti je toho názoru, že boli porušené jeho označené práva.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/171/2019 - 233 zo dňa 15.10.2019 a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 13C/175/2016 - 190 zo dňa 11. 04. 2019 boli porušené: - základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky práva na súdnu a inú právnu ochranu – základné právo sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky na majetok a na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva - právo na spravodlivé súdne konanie podľa Dohovoru o ochrane práv a základných slobôd.

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/171/2019 - 233 zo dňa 15.10.2019 sa zrušuje.

Rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 13C/175/2016 - 190 zo dňa 11. 04. 2019 sa zrušuje. Vec sa vracia Okresnému súdu Zvolen na ďalšie konanie.

Okresný súd Zvolen a Krajský súd v Banskej Bystrici sú povinní nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 450,29 €.

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa

o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

12.1 Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

12.2 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12.3 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom so zohľadnením príslušnej právnej úpravy

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 13 C 175/2016-190 z 11. apríla 2019 a rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 171/2019-233 z 15. októbra 2019. K porušeniu označených hmotných i procesných práv sťažovateľa malo dôjsť tým, že všeobecné súdy rozhodli v jeho veci formalisticky, bez prihliadnutia na princípy spravodlivosti a namietané rozhodnutia nie sú dostatočne odôvodnené.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

14. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, je založená na princípe subsidiarity, t. j. ústavný súd má právomoc konať, ak o ochrane týchto práv a slobôd už nemôže rozhodovať iný súd. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

15. Zmysel a účel princípu subsidiarity treba vidieť v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (IV. ÚS 133/09, I. ÚS 341/09). Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (III. ÚS 149/04). Inými slovami, ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je nástrojom ochrany základných práv nastupujúcich po vyčerpaní všetkých dostupných prostriedkov ochrany práv uplatniteľných v súlade so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (IV. ÚS 62/08, I. ÚS 279/09).

16. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

17. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol preskúmaný krajským súdom na základe sťažovateľom podaného odvolania. Odvolanie v tomto prípade predstavovalo účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu. Odvolacie konanie bolo skončené napadnutým rozsudkom krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu a zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

18. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je doručenie podania vo forme ustanovenej § 40 zákona o ústavnom súde, ako aj splnenie všeobecných a osobitných náležitostí ustanovených § 34 ods. 1, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde a ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 55, § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde.

19. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

19.1 Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

19.2 Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

20. Z citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde vyplýva, že pojmovým znakom inštitútu ústavnej sťažnosti je jej subsidiarita, ktorá sa po formálnej stránke prejavuje v požiadavke na vyčerpanie všetkých poskytovaných procesných prostriedkov určených na ochranu práv sťažovateľa ešte pred samotným podaním ústavnej sťažnosti a po stránke materiálnej v požiadavke, aby ústavný súd poskytoval ochranu ústavne zaručeným základným právam a slobodám až v prípade, keď ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť.

21. Podľa § 419 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

22. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Citovaná právna úprava (účinná od 1. júla 2016) presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania väd zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na dovolateľa, ktorý limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje obsahom podaného dovolania.

24. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom rozsudku poučil strany sporu, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 419 CSP prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Sťažovateľ v samotnej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k vyčerpaniu právnych prostriedkov, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, len stroho uviedol, že *„vyčerpal všetky opravné prostriedky, keďže dovolanie v tejto veci nie je prípustné“*.

25. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľ proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktorým rozhodol vo veci ako súd odvolací, mimoriadny opravný

prostriedkov – dovolanie, o ktorom by bol príslušný rozhodnúť Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), nepodal.

26. Ak zákon podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

27. „Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu

a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti)“ [uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017].

28. Z citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že sťažovateľ mal v posudzovanej veci na ochranu svojich základných práv k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, o ktorom je oprávnený rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Sťažovateľ v konaní netvrdil a ani nepreukázal, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, t. j. nepreukázal skutočnosť, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu vyčerpал právny prostriedok, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, hoci ním namietané okolnosti sa dali v tomto prípade považovať aj za naplnenie dôvodov dovolania podľa § 420 ods. f) CSP a sťažovateľovi v uplatnení tohto opravného prostriedku nebránila žiadna procesná prekážka. Sťažovateľ nevyužitie tohto mimoriadneho opravného prostriedku z dôvodov hodných osobitného zreteľa v ústavnej sťažnosti nenamietal, a preto neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup ústavného súdu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

29. Na základe uvedených skutočností bolo možné, aby ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

30. Napriek už uvedenému záveru ústavný súd, vychádzajúc z materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, sa v záujme ochrany sťažovateľom označených práv v tomto prípade oboznámil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu.

31. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

32. Skôr, ako ústavný súd pristúpi k posúdeniu podstatnej sťažostnej argumentácie uvedenej v ústavnej sťažosti, považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto dôvodu ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať, či bol v konaní pred všeobecnými súdmi náležite zistený skutkový stav a aké právne závery z tohto zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

33. Ústavný súd akcentuje, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (I. ÚS 117/05). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú [čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04)].

34. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, čo predstavuje záruku toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Náležité

odôvodnenie rozhodnutia ako prostriedok k zamedzeniu svojvôle súdu má súčasne zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť jeho rozhodovania. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu má účastník konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

35. Uvedené východiská bol povinný pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa rešpektovať aj krajský súd, preto sa ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti oboznámil s tou časťou odôvodnenia jeho napadnutého rozsudku, ktorá je pre zhodnotenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatná, a súčasne sa zamerail na posúdenie, či zo strany krajského súdu skutočne došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Na tomto základe je potom úlohou ústavného súdu formulovať záver o arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, a tak vysloviť porušenie označených práv sťažovateľa, alebo, naopak, konštatovať zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

36. O zjavne neopodstatnenej ústavnej sťažnosti pritom možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

37. Sťažovateľom bola prednesená argumentácia, v ktorej namietal formalistický prístup krajského súdu pri odôvodnení svojho rozhodnutia, čím malo dôjsť k zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva odpoveď na všetky právne významné otázky týkajúce sa predmetu konania. Sťažovateľ ale súčasne uviedol, že právne závery krajského súdu sa javia ako vecne správne, pričom s nimi „len“ polemizuje a ústavnou sťažnosťou sa domáha ich prehodnotenia.

37.1 V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že pri preskúmvaní rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal aj z obsahu rozsudku okresného súdu, keďže odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

38. Krajský súd podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny a sťažovateľa zaviazal nahradiť žalovanému trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní v rozsahu 100 %. V obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd jednoznačne konštatoval vecnú správnosť rozsudku okresného súdu (pozri bod 9 a nasl. napadnutého rozsudku), poukázal na jeho odôvodnenie a plne sa ním stotožnil. Následne krajský súd v rámci zdôraznenia jeho záverov poukázal na tú skutočnosť, že napadnutý rozsudok okresného súdu je v poradí druhým meritórnym rozhodnutím súdu prvej inštalácie vo veci samej, keď po zrušení a vrátení veci krajským súdom bol okresný súd viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1 a 2 CSP. Krajský súd ďalej citoval ustanovenia § 66 ods. 1 a 5 zákona o elektronických komunikáciách, a v bode 18 napadnutého rozsudku konštatoval, že *„z uvedenej osobitnej právnej úpravy tak vyplýva, že pri uplatnení nároku vlastníka nehnuteľností musí (nie môže) nárok na jednorazovú náhradu najskôr uplatniť v príslušnom podniku a to do 1 roka odo dňa vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti. Až za predpokladu, že sa vlastníka nehnuteľnosti a podnik nedohodnú, je každý z nich oprávnený podať súdu návrh na rozhodnutie o primeranej náhrade a to do 6 mesiacov odo dňa uplatnenia si nároku v príslušnom podniku. Nevyhnutným predpokladom úspešnosti žaloby na priznanie primeranej jednorazovej náhrady súdom a teda podmienkou, ktorá musí byť splnená, je preukázateľné uplatnenie si nároku na jednorazovú náhradu najprv*

v príslušnom podniku a až následne v prípade, ak k dohode nedôjde, je možné takýto návrh uplatniť žalobou na všeobecnom súde a to v zákonom stanovenej 6- mesačnej lehote. Z listu vlastníctva ako aj z oznámenia o zápise vecného bremena vyplýva, že najneskôr v apríli 2016 mal vlastník nehnuteľnosti, t. j. žalobca vedomosť o zápise vecného bremena na priznanie práva uloženia inžinierskych sietí vrátane ochranného pásma dňom 24. 03. 2016, t. j. mal vedomosť o zaťažení nehnuteľnosti v jeho vlastníctve ťarchou v podobe práva vecného bremena v prospech telekomunikačného podniku, preto správny a zákonný postup zo strany žalobcu malo byť uplatnenie práva voči resp. v príslušnom podniku.“.

39. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že až z vyjadrenia žalovaného z 26. novembra 2017, ktoré mu bolo doručené 13. novembra 2017, sa dozvedel, že ide o zásah do jeho vlastníckeho práva, krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že túto argumentáciu nemožno považovať za správnu a akceptovať ju, *«nakoľko podanie žaloby žalobcom na všeobecný súd nemožno stotožňovať so samotným uplatnením nároku na primeranú náhradu „v príslušnom podniku“ vlastníkom v zmysle zákona, alebo ju s týmto zamieňať»*. Krajský súd ďalej uviedol, že neobstojí ani argumentácia sťažovateľa obsiahnutá v jeho odvolaní, že skutočnosť, že „preskočil“ žalovaného a nárok si uplatnil hneď na súde, nie je dostatočným dôvodom pre zamietnutie žaloby, pretože takéto konanie sťažovateľa ako žalobcu má charakter nedodržania zákonom obligatórne vyžadovaného postupu pri uplatnení jeho nároku na primeranú jednorazovú náhradu, čo o to viac znižuje ústavnoprávnu relevanciu sťažovateľom tvrdeného zásahu do jeho základných práv.

40. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (zákona o elektronických komunikáciách), ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa ústavný súd taktiež presvedčil, že krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje

na konštatovanie, že dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu (potvrdzujúcim názor okresného súdu) nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti predmetného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán konania vrátane ich dôvodov a námietok. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

41. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nenachádza žiadnu spojitosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

42. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ako už ústavný súd konštatoval, krajský súd sa v napadnutom rozsudku ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s otázkou opodstatnenosti žaloby vo veci sťažovateľa. Krajský súd tým, že príslušné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré boli podstatné pre posúdenie danej veci, interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, nemohol svojím rozsudkom zasiahnuť ani do základného práva sťažovateľa hmotno-právneho charakteru, a to základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy. Keďže z napadnutého rozsudku krajského súdu nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť aj v časti namietaného zásahu do tohto základného práva sťažovateľa.

43. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

44. V závere ústavný súd uvádza, že vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodov už uvedených už pri jej predbežnom prerokovaní nevyzýval sťažovateľa podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde na odstránenie nedostatkov podanej ústavnej sťažnosti, ktoré spočívali v nesprávnom označení spisových značiek namietaných rozhodnutí uvedených v plnomocenstve, ktoré sťažovateľ udelil právnomu zástupcovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu